

Neskončna svoboda angelov zla

Drama *Draga Jelena Sergejevna* Rusinje Ljudmile Razumovske pretresljivo in tenkočutno razčlenjuje trk dveh generacij. Besedilo je nastalo leta 1980, avtorica pa je z njim zmotila tedanji sovjetski cenzorski aparat.

NOVA GORICA ▶ V besedilu, ki so ga v **SNG Nova Gorica** premierno uprizorili v sredo, je režiser **Alen Jelen** prepoznal nadčasovno komponento besedila in ga tudi spretno zrežiral. Jelena Sergejevna, srednješolska učiteljica, dosledno reprezentira tradicijo, njeno stanovanje je simbol ruskega humanizma. Malo bidermajerja, zavese, tradicionalna postavitve: predprostor, dnevni prostor, kopalnica, zadaj pa jedilnica (scenografinja je **Urša Loboda**).

Dostojnost in urejenost tako misli kakor duha, ki veje iz tovrstne scenske postavitve, je pomirjujoča in se sklada s podobo **Stannie Boninsegna** kot naslovne učiteljice, socialistično asexualno opravljene (kostumografinja je **Belinda Radulović**), dobre, milostne, srčne in predane pedagoginje.

Pod pretvezo prisrčnega rojstnodnevnega voščila v to skladnost vstopijo dijaki Paša, Volodja, Vitja in Alja. Želijo se dokopati do ključa, ki odpira vrata sefa, v katerem so shranjene matematične maturitetne naloge, z morebitnimi popravki katerih bi se dijakom odprla vrata v svet, kakršnega si želijo: od vstopa na ustrezno fakulteto pa do bogastva kot zadnje ovire na poti k popolni svobodi in manipulaciji.

Jelena Sergejevna svoje učence

kmalu spregleda, razočarana pa jim dopušča možnost, da dostojno odidejo iz njenega stanovanja in si tako vsaj delno operejo čast. Vendar idejni in duhovni vodja paglavcev, "angelov zla", Volodja (v vlogah se izmenjujeta **Vito Weis** in **Nejc Cijan Garlatti**), v sebični želji po dokazovanju svoje moči nadaljuje igro manipulacij. Vito Wies ga oblikuje kot hladnokrvnega, manipulativnega, razvajenega dečka (sina nekega pomembnega), ves čas na meji med samozadovoljstvom, privoščljivostjo in surovostjo: ta se na koncu, ob posilstvu kot sredstvu za doseg cilja, izkaže za brezmejno.

Ziga Udír svojega Vitjo razgrne kot dobrodušnega mladeniča z družbenega dna, preveč srčnega, da bi mu uspelo zares sodelovati pri umazanih igrar in preveč vdanega, da bi se dobro znašel v razčlovečenem šolskem sistemu ali na drugi strani v pogoltnem polmafijem manipulativnem krožku, kakršnega okrog sebe ustvarja Volodja. Vsak od najstnikov od svoje prve podobe, s katero želijo učiteljico prepričati o surovosti svojega vsakdana in nujnosti sočutja, polagoma odstira plasti lastnega mišljenja in čutenja, ki je večinoma izprijeno, še preden se zares izleže v svet.

Andrej Zalesjak jeznega mladeniča Pašo portretira kot ubogo

paro, povsem odvisno od ukazov Volodje, tako naivnega, da verjame v svoja stališča, četudi so vse njegove misli povzetki Volodjinoga razmišljanja. Vztraja pri izpolnjevanju ukazov, dokler se ob posilstvu svojega dekleta Alje povsem ne zlomi. **Maša Grošelj** kot Alja niha med solidarnostjo z napadeno učiteljico, izsiljevanjem in zaničevanjem "starokopitnih" načel.

Stannia Boninsegna slika učiteljičino dostojanstvo kot nemajno, ko z zadržanostjo in osuplostjo spremlja vse poskuse izsiljevanja najstnikov. Hkrati neke v drugem delu predstave vzkipi in s tem sporoča, da se dobra stara humanistična pozicija novi dobi nemoralnosti ne bo vdala, ne zlepa ne zgrda.

Razkroj prizorišča humanizma, stanovanja Jelene Sergejevne, poteka ob spremljavi glasbe (skladatelj je **Brane Zorman**) in ob pritajeni svetlobi (oblikoval jo je **Samo Oblokar**); pri jezikovni aktualizaciji besedila je sodelovala lektorica **Laura Brataševc**.

Uprizoritev uspeva na vseh ravneh: od izbora besedila in v gledališču premalokrat obravnavane tematike, prek režijske in dramaturške gradnje dogajanja (dramaturgijo podpisuje **Ana Kržišnik Blažica**), do fantastične, intenzivne igre vseh igralcev, ki like do samega konca vodijo z izrazito psihološko profiliranostjo in natančno notranjo dinamiko.

ANJA BAJDA

